

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képv.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A kiegyezési tárgyalások.

Kezdjük az osztrák minisztereket a mostani kiegyezés kérdésében egyáltalán meg nem érteni. A nyári vakáció kezdetével, vagyis midőn a képviselőházat elnapolták és az egész nyáron át azt hallottuk per longum et latum hirtetni, hogy a kiegyezés a két állam között megvan az egyes vámtételekre. Egyszerre — a politikai campagne kezdetén — pedig arra ébredünk, hogy igenis a kiegyezés egyáltalán nincsen meg.

Magyarul mondván annyit jelent a dolog, hogy az osztrák miniszterium nem elégszik meg azzal, hogy a kényes helyzetnek engedve a magyar kormány abba belemegegy, hogy a közös vámterület 1917-ig meghosszabbíttassék, hanem ezzel egyidejűleg azt is elakarja érni, hogy a közös jegybank szabadalma újíttassék meg 10 évre, nemkülönben a kvóta emeltessék fel Magyarországra hátrányára egy bizonyos százalékkal, annak egyenértéke fejében, hogy a kiegyezést önálló szerződés formájában kötik.

Az osztrák kormány eljárása érthetetlen, ez alatt valaminek lappangani kell. Vagy úgy áll a dolog, hogy az osztrák kormány bukni akar, vagy pedig, hogy valamiben bizik, a melynek alapján felvetett követeléseinek némi részben teljesedésbe mennek.

Ugyanis az igaz, hogy a külállamokkal a kereskedelmi szerződések Ausztria és Magyarországgal szemben 1917-ig vannak megkötve. Ez elvitázhatatlan tény, a melyen sem a nemzeti, sem bármiféle kormánynak változtatni módjában nem áll. Így tehát a kormánynak akarva, nem akarva 1917-ig bele kellett abba mennie, hogy vámsorompó Magyarország és Ausztria között fel ne állíttassék. Ezen kényszerhelyzetet törvényesen úgy akarja a kormány szentesíteni, hogy önálló szerződést köt Ausztriával, mintha külállam lenne és nem a három közös ügy által egymáshoz fűzve. Az osztrákok ebbe csak hosszas alkudozások után mentek bele, mert akár szerződés formába öntötték volna a megegyezést, akár nem, a dolog veleje mégis csak az, hogy tíz évig még megvan a közös

vámterület. Az osztrákok tehát sokkal okosabbak, semhogy szavakon nyargalnának és a közös vámterületet tíz évre elfogadták akármilyen formában is.

Az egyes vámtételekre is megtudtak egyezni a formán kívül és úgy látszott, hogy ezen kérdés sem itthon, sem odaát válságot nem fog teremteni.

Most pedig a teljes megegyezés után, midőn már csak a szövegezés volt hátra, jönnek azzal a kivánsággal, hogy ezen kérdés a jegybank és kvóta kérdésével oldassék meg.

Az osztrákok szándéka nem világos. Lehet, hogy abban bizakodnak, mikép a világpiacon egyszerre előállott pénzhány és magas kamatlábtól megijedve a magyar közvélemény hajlandó lesz kapcsolatosan a közös jegybank szabadalmát 10 évre meghosszabbítani, mivel a magyar közönség ilyen pénzügyi viszonyok közt félni fog egy nagyobb változtatástól, mely az önálló magyar jegybank megalapításával járna; lehet, hogy abban is bizakodik, hogy a dolog természeténél fogva önálló vámsorompók 10 éven belül úgy sem lenne felállítható a külfölddel való kereskedelmi szerződések folytán. Az is meglehet, hogy mindkettőt oly kényszereszköznek tekinti, a melynek alapján ő magasabb kvótát képes keresztül vinni; azonban mindezen számításai nem reális alapon nyugszanak és nem reájuk, hanem reánk nézve kedvezők.

Ugyanis a világ rossz termése és az ez által létesült magas gabonaárak mellettünk vannak.

Ha ez idő szerint a vámsorompót felállítanánk, úgy nem volnának képesek nyereszterményeink értékét leszófolni és épen kapóra jönne az osztrák hencsérés. Az ő ipari cikkek úgy is rémdrágák, az emberek nálunk az igényeiket úgy is megszorítják, enni pedig az osztráknak is kell, hogy éhen ne haljon, kivitelre úgy sincs oly sok gabonánk, tehát kormánynak arra az álláspontra kell helyezkednie, ha az osztrák nem akar támogatni, hogy felállítja a vámsorompókat, tekintet nélkül a külfölddel külön kereskedelmi szerződésekre. Ez pedig a mai viszonyok között nemcsak erős fenye-

getés, hanem hatalmas fegyver is, mely kevésbé veszélyesen sülni el visszafelé, mint az utolsó években.

Bármiként is álljon a helyzet, kormánynak a legnagyobb ovatossággal kell eljárni, ők bizonyosan rá fognak jönni az osztrákok intenciójára, nemkülönben a magyar érdekek kívánalmára és az országra nézve hasznos eredménnyel kell, hogy működjenek akár sikerül a kiegyezés, akár nem, akár megbukik az osztrák kormány, akár nem.

—n.

Közös konyha Baján.

A modern kornak ezen legmodernebb áramlatáról elmélkedve, *Bellamy*-nak, a híres amerikai szocialista regényírónak egyik mondása jut eszembe. »Visszapillantás« c. művében a dr. Lee házában száz éves álmából fölébredt főhős csodálkozva látja, hogy esős időben Brooklyn város utcái fölött egy óriás vászonerntőt feszítenek ki. Mikor ezen csodálkozik, házigazdája a következő magyarázattal szolgál neki:

— Lásd, ez az ernyő legjobban megmagyarázza az önök társadalmát s a mienk közötti különbséget. Az önök idejében mindenkinek magának volt esernyője; miért? Mert akkor önzők voltak az emberek, mindenki csak magában és magának élt és csak a maga javával törődött. Most? Most egymásért élünk, az egyén a közért, a köz az egyénért s a társulás eszméjét nemcsak hangoztatjuk, de követjük is minden téren, mint az ernyő példája is mutatja . . .

Nem hiszem ugyan, hogy Bellamynak ilyen utopisztikus álmait száz esztendő alatt valóra váljanak, de azt magam sem tagadom, hogy a mai társadalom határozottan a *kollektívizmus* felé halad. Tán öntudatlanul, tán lassu léptekkel, de biztosan. Az egyéniség értékét a társulás ösztönének hatalmas terjedése és mind gyakoribb megnyilatkozása fokként alább szállítja s az embereket oly téren is összehozza, hol annakelőtte mindenki a magában szeretett járni. A kollektívizmus hozta létre a hitel- és fogyasztási szövetkezeteket, az ő jegyében áll a fizikai és erkölcsi bajok elleni társadalmi harc, pl. a Sanatorium-egylet s a növédelem, az ő bélyegét hordják a népakadémiák stb. S miként kollektív uton igyekeznek táplálni a modern társadalmat a *szellemet*, azonképen a *test* életének fönntartásáról is kollektív módon kíván gondoskodni.

E gondoskodásnak eredménye a *kollektív*, vagy *közös konyha*, ez a legújabb vándormadár, mely kiindult Nagybecskerekéről s bejárja az

egész országot, mindenütt fészket rakva annak a városi társadalomnak javára, mely a mostoha gazdasági viszonyoknak, az élet folytonos és aránytalan drágulásának, a cselédmizériának, a lakáskérdésnek ezernyi átka alól tőle lehetőleg szabadulást kíván és keres.

Városunkban egyszerre két ilyen mozgalom is indult meg. Sajátságos véletlen, hogy mindkettőt tanfőúri indította meg: Erdős Jakab izr. polg. isk. igazgató az egyiket, Vágó Rezső, belvárosi tanító, főgimn. tornatanár és iparosisk. igazgató a másikat. Kettős érdemük, hogy nemcsak kicsinyeinket oktatják minden széprejóra iskolájukban, hanem minket felhőtten is gyakorlati, kézzelfogható módon megtanítanak annak az elvnek a megvalósítására: Segíts magadon és az Isten is megsegít.

A Vágó Rezső által megindított mozgalom múlt vasárnapon, e hó 8-án d. u. 4 órakor öltött testet azon a közgyűlésen, melyet a nagyszámú érdeklődők a városi polg. iskola tornatermében tartottak. Megjelentek ott a következő hölgyek: Dr. Beczásy Gyuláné, Friedrich Zsigmondné, Gáspár Jánosné, Greguss Aurélné, dr. Koller Imréné, Koller Vilma, dr. Magyarász Jánosné, Koschier Antalné, Mentényi Sándorné, Odobasich Gyuláné, dr. Rácz Károlyné, özv. dr. Reiser Antalné, Sárdi Jánosné, Scheibner Aranka, dr. Stauróczky Lászlóné, Sziklai Zsigmondné, Turay Ferenéné, Vágó Rezsőné és Weress Ilona. Azonkívül igen sok férfiú, felül negyvenen, a város intelligenciájának minden ágából.

A gyűlést az előkészítő munkálatok vezetője, Vágó Rezső nyitotta meg Köszönti a megjelent hölgyeket és urakat, mint a létesítendő nagy családnak tagjait. Majd felolvassa az alapszabály-tervezetet, melynek némely pontjait a közönség köréből történt hozzászólások és indítványok a közgyűlés egyben-másban módosítván, az egészet közakarattal elfogadta. Ezen alapszabály-tervezetnek legfontosabb pontjait alább mi is közöljük. Tesszük ezt azért, mert lapunk olvasóközönségének jó szolgálatot vélünk teljesíteni, midőn a csupán egyszer elhangzott szabályoknak legalább javát-savát idejében nyomtatva is rendelkezésére bocsájítjuk, mielőtt még ez egész nyomtatásban megjelent volna. De természetesen csak a lényegesebb pontokra szorítkozunk, melyek közül az egész kérdés forog; lényegtelen, bár szükséges apróságok megértésére egyszeri hallás is elegendő.

Majd a tisztikar megalakításához láttak. Dr. Bernhart János indítványára a közgyűlés közfelkiáltással Vágó Rezső tanárt jelölte elnöknek, ki azonban sokoldalú elfoglaltságára való tekintettel köszönettel kitért a bizalom elől, de lekötözött szívességgel vállalkozott az elnöki tisztségnek ideiglenes betöltésére. Másodelnök: dr. Rácz Károly. Titkár: dr. Reiser Péter. Pénztáros: dr. Wohlmut István. Választmányi tagok: dr. Beczásy Gyuláné, Marczell Andorné, Mihályffy Ferenczné, dr. Bernhart János, Gáspár János, dr. Molnár Mihály. A gazdának felelősséggel és nehézséggel teljes, sok körültekintést és tapintatot igénylő állására özv. dr. Szántó Istvánnét sikerült megnyerni.

A közös konyha ez évi okt. 5-én indul meg. Helyisége az Erzsébet királyné-utcai Mészáros-féle házban lesz.

Hogy minő sikere lesz ezen eszmének, arról előre semmit sem mondhatunk. Nem hisszük ugyan, hogy a közös konyha megdrágítaná a piacot azzal, hogy nagy piaci konzumával esetleg felemelné az árakat, sőt bizunk az ellenkezőben; nem gondolnók, hogy vendéglőseink kárát éreznék ennek a mozgalomnak,

hisz az ő fogyasztó közönségük nem a kolektív háztartó hiveiből került ki; azt hisszük, hogy minden találgatás és baljóslat ellenére a terv nálunk épugy fog sikerülni, mint másutt. Az ellenkező híreszteléseknek hitelét alább szállítja azon kedvező információ, melyet e sorok írója közvetlenül a nagybeeskerekiektől szerzett, s az a garancia, melyet e mozgalom hiveinek névsora nyújt.

(m. f.)

Kivonat

a Bajai Közös Konyha alapszabály-tervezetéből.

1. §. Az aláírók »Bajai Közös Konyha« elnevezés alatt egyesülnek.

3. §. A közös konyha 1907. okt. 5-én félelvi tartamra nyílik meg.

4. §. Jelentkezés a titkárnál történik. Előzetesen be kell fizetni a felszerelési költséget.

5. §. A tagsági jog átruházhatatlan.

7—8. §. Egy adag étel két felnőtt személyre és egy cselédre számítatik; állhat ebéd és vacsorából vagy csak ebédből.

11—14. §. Fél adagot nem lehet jegyezni magában; egy vagy több egész adagon felül (pl. 1½) igen. Adag-többlet vagy leszállítás a titkárnál előzetesen jelentendő.

17. §. A felszerelési díj egész adagonként 20 kor. fél adag után 10 kor. Ebéd-adag után 12, illetve 6. kor. Adagtöbbletért, ha egy hónapon túl, háromhónapon innen terjed, 2 kor. 50 fill.

18. §. A felszerelési díj kilépés esetén is a konyháé.

19. §. Egy teljes adag ételnek (ebéd és vacsora) havonkénti ára 70 kor. Csupán ebéd 45 kor. Befizetendő minden hó 5-ének déli 12 órájáig.

20. §. Adag többletért megfelelő ártöbblet fizetendő, de a következő hó elején is fizethető, ha csupán 1—2 napról van szó. Egy hónapnyi időnél előre fizetendő.

25—27. §. Személyzet, helyiség.

28. §. A konyha élén a gazda v. gazdaasszony áll.

29—30. §. A gazda v. gazdaasszony kötelességei és ellenőrzése az időnként váltakozó háromtagu hölgybizottság által. A hölgyek a gazda v. gazdaasszony által már fogantatva vett bármilyen intézkedést nem változtathatják meg, de észrevételeiket följegyezhetik egy e célra szolgáló könyvbe.

31—33. §. A szakácsné, szolgáló és udvarosnak kötelességei.

34. §. Az étrendet a 30. §-ban említett hölgybizottsági turnus állapítja meg.

35. §. Fényűző ételnemek kerülendők.

36. §. Étkezési idő: délben 12—1½2., este 7—8 óráig.

37. §. Az étel kihordását minden család saját edényében maga eszközölteti. Az kap előbb, aki előbb jött.

38—50. §. A közgyűlés, választmány, elnök, titkár, pénztáros jogköre és kötelessége. Közgyűlés és tisztújítás minden év decemberének második felében.

51—53. Záróhatározatok a tartalékalapról, a közös konyha fölosztásáról, az 1908. évi február elején tartandó első közgyűlésről.

Közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember 19-én tartja meg rendes közgyűlését.

Harminchat tárgy van napirendre tűzve, közöttük számos igen fontos kérdés. Így a zárszámadások, továbbá a VI-ik számú major értékesítésének kérdése.

E tárgyban Ambrozovits Lajos főispán értekezletet is hívott egybe. Ugyanis ma már nyilvánvaló, hogy a fokozott igényekkel szemben Baja város csak úgy haladhat, csak úgy fejlődhetik az ipar,

kereskedelem és a műveltség terén, ha jövedelmei szaporodnak. Ez pedig két uton érheti el, vagy a pótdók emelése, vagy pedig a törzsvagyton jövedelmének fokozása által.

A kérdés tehát az, hogy pótdó-emeletést akar-e Baja város közönsége, vagy pedig a törzsvagyton jövedelmének szaporítását.

Ezen szempontokból a közgyűlés nagy fontossággal fog birni Baja város közéletére és ez uton is figyelmébe ajánljuk a bizottsági tag uraknak, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

A tárgysorozat következő:

1. Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról.

2. A m. kir. belügyminiszter leirata a módosított városi gyámpénztári szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

3. Főispáni átirat a folyó év I. feléről megtartott számonkérőszék eredményéről.

4. Főispáni átirat a rendőrkapitány részére évi 600 K. személyes pótlék megállapítása tárgyában.

5. A közigazgatási bizottság jelentése a f. évi I. feléről.

6. Komárom sz. kir. város közönségének átirata gazdasági önállóságunk törvényes biztosítása tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt.

7. Csongrád vármegye közönségének átirata a görög-keleti magyar nemzeti egyház szervezése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt.

8. A városi tanács javaslata az 1906. évi városi zárszámadások jóváhagyása iránt.

9. Az 1905/906. évi közuti zárszámadások tárgyalása.

10. A városi tanács előterjesztése az új tanítói állásra megváasztott tanítónak f. évi javadalmazására nézve a hitelátruházás engedélyezése iránt.

11. Ugyanannak előterjesztése a városi pénztárból fentartott iskoláknál alkalmazott iskolaszolgák fizetési és szolgálati viszonyait rendező szabályzat alkotása iránt.

12. Ugyanannak előterjesztése a közvágóhidhoz egy új kutnak felállítása iránt.

13. Ugyanannak jelentése a Mátéháza pusztá VI. majorságának eladására vonatkozólag.

14. Ugyanannak javaslata a törvényhatósági utakon és a város belterületén hófúvás és árvíz által okozott közlekedési akadályok megszüntetése iránt alkotandó szabályrendelet tárgyában.

15. Ugyanannak jelentése a m. kir. állami mentelep által a nagykaszárnnyában bérben birt helyiségek bérleti szerződésének meghosszabbítása iránt.

16. Ugyanannak jelentése a közlegelőkön való legeltetésért megállapított díjak szedési jogának haszonbérbe adása iránt meghirdetett árverés tárgyában és ezzel kapcsolatban ugyanannak előterjesztése a legeltetési díjak felemelése iránt.

17. Ugyanannak jelentése a városi középületeknek tűzkár elleni biztosítása ügyében.

18. Ugyanannak jelentése a szentjánosi gyermekmenedékház céljaira telek vásárlása és menház építése tárgyában.

19. Ugyanannak jelentése a homokvárosi gyermekmenedékház ablakainak helyreállítása tárgyában.

20. Túry Mátyás bizottsági tag indítványa a szervezési szabályrendeletnek a hivatali alkalmazottak minősítésére vonatkozó határozmányainak kiegészítése iránt.

21. Mátyai Mihály bajai lakosnak kérvénye Tóth Kálmán-utcai háza előtt 5 négyszögöl közterületnek építkezés céljaira leendő átengedése iránt. (2-ik szavazás.)

22. A városi tanács előterjesztése a volt kisszállási uradalom telkének felosztása folytán a gr. Széchenyi-utca szabályozására özv. dr. Bartsch Samunétól 43 négyszögöl területnek megváltása iránt. (3-ik szavazás.)

23. A kórházi bizottság előterjesztése az irgalmas-nővér ápolónők létszámának két ápolónővel leendő felemelése iránt.

24. Ifj. Szalay Lajos kérvénye a városi bérházban id. Szalay Lajos által birt két bolt-helyiségnek bérbevétele iránt.

25. Lemberger Rezső kérvénye a városi bérházban birt lakás bérletének meghosszabbítása iránt.

26. Schmausz Ferencz kérvénye a nagykaszárnyában birt lakás bérletének meghosszabbítása iránt.

27. Borza Nándor és társainak kérvénye a Mátéházi-utcában két kőolaj lámpának felállítása iránt.

28. A városi napidijas irnokok kérvénye drágasági pótlék és napidijak felemelése iránt.

29. Zombor szab. kir. város közönségének megkeresése a Zomborban létesítendő Rákóczi-szobor és Ung vármegye közönségének megkeresése és Ungvárt létesítendő Beresényi szobor költségeihez való hozzájárulás iránt.

30. A »Tulipán Szövetség—Magyar Védőegyesület« megkeresése tagjai sorába leendő belépés iránt.

31. A városi közpénztárból javadalmazott tanítók és tanítónők fizetésjavítás iránti kérvénye.

32. Weil Dezső és Szilárd Lajos kórház-építési vállalkozók kérvénye végjárandóságukból levont 1448 K 20 f kiutalványozása iránt.

33. Özv. Juhász Ferencné és társainak kérvénye a felső járáson keresztül földjeikhez vezető dűlőutnak kijelölése iránt.

34. Scherk Lipót bádigos iparosnak felebezése egy javítási munkálat alkalmával segédje által véletlenül okozott 30 korona kár megtérítése ügyében hozott tanácsi határozat ellen.

35. Weress Ilona kérvénye fizetésjavítás iránt.

36. Lissák János tanító kérvénye 100 kor. fizetés előleg utalványozása iránt.

A pécsi tüzoltó-ünnepély.

A pécsi tüzoltóság f. é. szeptember hó 8-án ünnepet ült. E napon ünnepelte a Zsolnay-gyári tüzoltóság 20 éves fennállásának jubileumát s e napon tartotta a »Baranyavármegyei Tüzoltó Szövetség« megalakuló közgyűlését. Az ünnepélyen a Bajai Tüzoltó Testületet dr. Nyíraty János főparancsnok, Bajay Péter tb. főparancsnok, dr. Fehér Lőrincz titkár, Mayer József gépmester és Medvelics Károly képviselték.

Az Országos Tüzoltó Szövetség elnökségi tagjai szombaton este érkeztek Budapestről Pécsre. Nagy ovációval fogadták a Szövetség népszerű elnökét gróf Széchenyi Viktor grófot és a Szövetség előadói karát.

Az ünnepély 8-án, vasárnap reggel fél 9 órakor kezdődött a Zsolnay-gyárban. A tüzoltóság egy jelképes gyakorlatot tartott, a melyen bemutatta a gépezetes toló-létrát és az újonnan beszerzett benzín motóros fecskén-

dőt. Úgy a gyári, mint az önkéntes tüzoltóság a szakfőriak meglegedését érdemelték ki. A gyors kivonulás, fegyelem és a szak-képzettség tekintetében a pécsi tüzoltóságot az ország legkitünőbb testületei közé kell soroznunk.

A tüzoltók leszerelése után a Zsolnay gyári tüzoltóság jubileumi ünnepe következett Nendtvich Andor polgármester a legénységhez buzditó beszédet intézett. Felsorolta az alapító érdemeit s azon kiváló szolgálatokat, a melyekkel a gyári tüzoltó-testület a város háláját és elismerését kivívta. Széchenyi Viktor gróf egy nagyszabású beszéd kíséretében első sorban a gyár tulajdonosának, a tüzoltóság fenntartójának mellére tűzte fel az országos Tüzoltó-szövetség érdemjelét, majd a testület régebb működő tagjait tüntette ki érdemjelekkel.

Dél előtt 10 órakor következett Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város tüzoltó szövetségének végleges megalakulása. A szövetség egyhangú lelkesedéssel elnökké Koszits Kamil alispánt, alelnökké Reeh György városi tanácsnokot választotta meg.

Az ünnepély az újonnan épült tüzoltó-laktanya felavatásával ért véget. A polgármester hivatalosan átadta a szertárt és az új szereket Schultz Ferencznek, az önkéntes tüzoltóság parancsnokának.

Déli 1 órakor a kiállítási szinkörben társas ebéd volt, a melyen Széchenyi Viktor gróf József kir. herczegre, mint a tüzoltóság védnökére mondotta az első felköszöntőt.

Este a kiállítási szinkörben előadás volt, a melyen a tüzoltóság részt vett. Mintha a véletlenség gonosz játékot üzött volna a tüzoltósággal, az előadás közben hirtelen tűz támadt, s csak dr. Nyíraty János főparancsnok bátorságának és hidegvérének köszönhető, hogy a faalkotmány lángokba nem borult, s a tűz nyomán keletkező pánik emberáldozatot nem követelt. A közönség zajos éljenzéssel honorálta a bajai főparancsnok önfeláldozó, bátor fellépését.

Karcolatok.

Kis különbség.

A közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében az idén minden egyes beiratkozó diáktól megkérdezte az osztályfőnök, hogy szokott-e bort inni?

— Szereted-e a bort, Jóska? — kérdi egyik növendékét az osztályfő.

— Szeretem, tanár úr.

— Aztán iszol-e sokat?

— Én nem, hanem a papám borzasztó sokat iszik. Tudja, . . . tanár úr . . .

— Jól van, jól van, jól van! Mit karatyolsz itt annyit? — intette le a tanár a gyereket.

Nagyon hiteltképes.

Most szeptemberben történt, hogy egy vidéki atyafi könyvet ment vásárolni a fiának egyik helybeli könyvkereskedésbe. Amikor fizetésre került a sor, kisült, hogy kevés az apró-pénze. De nem azért találták fel a *hitelt*, hogy ilyen esetben az ember ne tudjon magán segíteni.

— Uram, nincs nálam elég pénz; legyen szives írja fel ezt a kis összeget — mondta a kereskedőnek.

— Igen ám, édes barátom, de én magát nem ismerem.

— Ha nem ismer az úr, ismer a dr. K.; tessék megkérdezni tőle, hogy én ki vagyok? Itt a nyugtám, ép ma fizettem nála negyven korona — *perköltséget*.

HIREK.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank ismeretes sorsjegy ügyében és a bank helyzetében a múlt hét óta a következő változások történtek. A pesti pénzüzetek a visszleszámitolásba beleegyeztek, így tehát a bank fenállása biztosítottnak tekinthető, most még csak a betevők elhatározása van hátra. Újabb felmondás nem történt. Ha a betevők tartózkodóan viselkednek, akkor a bank nemesak hogy meg van mentve, hanem az üzletmenet is kedvező lehet. Az árvák pénzét jelzálog kötvényekkel biztosították. Egyik helybeli függetlenségi napilap azt közölte, hogy gondoltak-e a városatyák csőd esetére. Hát nagyon is gondoltak. Nagyon lekötelezne laptársunk, ha tudna egy módot ajánlani erre az esetre, mert mi nem tudunk és ha erre is képes lenne, legyen oly szives ne csak a papiroson, hanem tényleg is érvényesíteni. No de remélhetőleg most már ez a kérdés tárgyalanná válik. A bűnügyben a vizsgálat Schön Antal elnökigazgatóra is ki lett terjesztve. Ez azonban nagyobb jelentőséggel nem bír, hisz természetes, hogy a vádhatóság minnél több személyt akar belevonni az ügybe, ez által a mentő körülményeket csökkenteni. A vádtanács továbbá megtagadta, hogy a vizsgálat a többi igazgatósági tagokra kiterjesztessék.

Személyi hír. *Ledniczky* Ipoly főgimn. tanár, mint részvétellel értesülünk, alig épült föl eddigi súlyos betegségéből, máris újabb műtétnek volt kénytelen magát alávetnie. A múlt hó vége felé egyszerre valami csontdaganata támadt a bal szeme üregében, mely a szemgolyót veszedelmes módon kezdte kifelé tolni.

Az orvos rendelkezése a beteg Budapestre utazott, hol Dollinger tanár sikerült műtéttel eltávolította a csontképződményt. A beteg tanár a műtét után még néhány hétig a Grünwald-féle szanatóriumban marad. Testi bajánál is jobban fáj neki az, hogy ez iskolai év elején nem kezdhette meg a rendes munkáját. Könnyekig megható módon bucsuzott el tanártársaitól, kiket irigyelt, mint mondotta, mert azok dolgozhatnak, ő nem . . . A zirci apát, mint az intézet kegyura, *Ledniczky* Ipolyt egészségének teljes helyreállítása érdekében bajai székhellyel egy évre nyugdíjazta s helyét *Lakatos* Dénes ujmisés tanárral töltötte be. Így ez évben a ciszt. rendház tagjainak száma 16-ra emelkedett, ami eddig maximális létszáma a bajai háznak.

Éjjeli csendháborítás rendőri asszisztenciával. Sajátságos világot vet közrendészetünk ázsiai állapotára az a botrányos eset, mely szerdán, e hó 11-én este egy álló óráig zavarta a belváros nyugalmát. Sajátságosabb, hogy az esetnek két rendőr is szemés fültanuja volt. Legsajátságosabb, hogy a rendnek két éber őre mindjárt a helyszínén, a Központi kávéház előtt, olyan rögtönzött kihallgatás- és tárgyalásfelét rendezett, melynél az érdekeltek még vesettebbül ordítottak, mint addig. Fuvarosok összevesztek egy kocsin; irtózatossá vártak végig a Szent István-téren, az Eötvös-utcán, a Zichy Bódog-téren át egészen a Vörösmarty-utca végéig. 10. óra után kezdődött a háborúság és eltartott 12-ig, szegyenére a rend és *csend* óreinek, kik megtürik éjjel, mit még a Balkánon sem túrnének meg — nappal. Sőt, hogy esetleg diplomáciai bonyodalom ne támadjon a hasonlat miatt, ezennel bocsanatot kérünk az egész Balkántól. Ott legalább aludni hagyják az embert. Még Macedóniában is. Legföljebb agyonlövik az embert, de azt is az örök nyugodalom kedvéért, míg Baján a rendőrök segítenek elra-

bolni az ideiglenes nyugodalmat. Kár, hogy a tüzoltó-zenekar, mely épen akkor jött vissza egy szerenádról, nem kísérte muzsikaszóval haza a rendőröket. Vagy talán még tart a harag amiatt a veszekedés miatt, melyet a mult héten a rendőrszem meg a tűzör rendeztek, nem is a fülemülének, hanem a rendőrnek füttye miatt, fölverve álmukból a környékbeli bérházak lakóit? . . ? Ilyent Arany János se hallott. Legföljebb Imári márki, a Gésák híres rendőrminisztere, akihez tegnap is imigyen fohászkodtunk: Imári márki, gyere már ki!

Lómészárszék Szabadkán. A lovak dicőségének a napja lejárt, vagy fölkelt. Azt mondhatjuk, hogy mától fogva a szarvasmarhák sorába sülyedtek; mondhatnók azonban ugy is, hogy Szabadkán is elvesztették a szarvasmarhák azon kizárólagos jogukat, hogy csak ők szolgálhassanak táplálékul az emberi nemnek. A belügyminiszterium ugyanis helyben hagyta a rendőrhatalom határozatát, melylyel Alacker szabadkai mézárósnak a lóhús árulását megengedte. Alacker valószínűleg csak télire nyitja meg a mézárószéket. A szabadkai szegényeknek pedig nem kell irtózniok a lóhústól, mert az csak valamivel édesebb a marhahúsnál. Egy kis sóval több azonban mindent pótol. Valószínű különben az is, hogy az első szabadkai lóhús mézárószéknek a főcélja a lóhús kivitele lesz. Ilyen mézárószék van Kolozsvárott és ott a legnagyobb sikerrel működik.

Tüdőbajos gyermekek gyógykezelését felette megnehezítette az orvosnak az a körülmény, hogy a tudomány eddigelé nem rendelkezett oly gyógyhatású szerrel, amelyet gyermeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-preparatumok, melyeket felnőttek is csak nagy megerőltetéssel vesznek, gyermekeknél nem használhatók. A »Sirolin-Roche« a gyógytárakban kapható, jó szagú és kellemes ízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és megemésztenek. Ezen szer gyógyhatása számos előkelő gyermekorvos nyilatkozata szerint minden kétségen felül áll. A lesoványodott, sápadt kiesinyek már rövid használat után jó étvágyat és piros pozsgás arcszínt kapnak. Minden gyógyszerárban kapható.

Milyen lesz az idő? A »Meteor« szerint a következő hónapban változatos időjárásban lesz részünk. A forró napoknak erre az esztendőre már vége. Lesz még ugyan szőlőt és tengerit érlelő meleg, de ez már különbözni fog az igazi melegségtől és csak amolyan vénasszonyok nyara lesz, mely ha mosolyog is, de nem éget többé. E hó 7-től 17—18-áig kellemes, enyhe napok várhatók. Ettől az időponttól kezdve a hónap végéig sűrűen fog változni az időjárás.

Nem érvényesek az 5 forintosok. Szeptember 1-étől kezdve a régi 5 forintosok érvényüket veszítették. Most már az Osztrák-magyar bank se váltja be azokat.

Színészek szociális szervezkedése. A színészek között eddig is voltak ugyan szociálisták, de azért mégis szokatlan, hogy a színészek, akiket a közvélemény némi tülzással úgy képzel el, mint a bohémság megtestesülését, szociális alapon szervezkedjenek.

Pedig Bohémia birodalmának ez aránylag jól fizetett alattvalói már régóta foglalkoznak a szervezkedés gondolatával s a gondolat már testet is öltött. Vasárnap Budapesten népes előértekezletet tartottak a színészek s a központi szervezet nagy lelkesedéssel meg is alakult. Az ősszel már 32 szintársulat székhelyén megalakul a színész szakszervezet.

A csajkás pör. A csajkások 40.000 holdi földje ügyében két évtizede huzódó per a napokban érdekes döntésre jutott. Az ujvidéki törvényszék mint urbéri bíróság a gránicsárutódok kérelmének helyt adott és így a perrel megtámadott csajkás községek alighanem pörvesztesek lesznek. Az érdekes pör története különben a következő: Tizennégy csajkás-kerületi község lakói pert indítottak községeik ellen, miután a csajkás 40.000 holdat a határöröknek és ezek családjainak adta az adomány-levél, nem pedig a községeknek. Hosszu éveken keresztül folyt már a nehéz nagy pör, de hiába. Végre néhai Miloszavlyevits Milán, a csajkások volt képviselője, akit két év előtt meggyilkoltak, évekig tartó fáradságos és költséges kutatás után megtalálta a bécsi császári levéltárban az adományozó levelet és megindította a pert a földeknek felosztása iránt. Halála után a per volt irodavezetője, dr. Petrovics János szabadkai és dr. Szmik Lajos budapesti ügyvédek fejezték be. A törvényszék meghozta ítéletét és a keresetnek — mint említettük — helyt adott.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejáratu szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olesó árak. Főherczeg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

Szerkesztői üzenet.

B. A. Baja. Sajnálattunkra, verse nem közölhető. A középkorban ilyen versekért megégették a „poétákat” s most — sajnos! — egyetlen büntetésük az, hogy verseik a papirkosárba kerülnek. Tessék elhinni, hogy nem minden tekintetben üdvös dolog az a civilizáció.

Segédszerkesztő: Wagner Antal.

NYILT TÉR

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

SÖRHÁZ

Tolnán szabadkézből eladó, illetőleg bérbe kiadó. Bővebb felvilágosítást a helyszínen a tulajdonos nyújt.

HÁZ a budapesti-út 109/a. sz. alatt, mely csak egy évvel ezelőtt tiszta téglából épült, megfelelő bármiféle üzlethelyiségnek, minthogy a most épülő vasút közvetlen közelében van, szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ugyanott nyújt.

4 3

EGY CSINOS, FARAGOTT MATT

ALIG HASZNÁLT

E B É D L Ő

ELADÓ.

ÁRPÁD-UTCZA 26-İK SZ. ALATT.

ZONGORAOKTATÁS.

A legalaposabb gyakorlati zongorajáték, úgyszintén zeneelmélet és összhangzat-tan tanítására, elvállalok úgy kezdő mint haladó tanulókat.

Legjobb bizonyítványokkal rendelkezem.

Tömlény István

BAJA, TÜRRI ISTVÁN-UTCA 3. SZ. A.

Fiatal segédet,

aki főleg a **rőfös-üzletben** jártas, esetleg a **fűszerben** is tud kiszolgálni **szeptember végére** keresek. Fizetési igényeket eddigi működés megjelölésével „**állandó**” jelige alatt kérek e lap kiadójába.

Czimfestői

munkát készít:

IZLÉSES és MODERN
kivetelben:

FÁRA, ÜVEGRE ÉS VÁSZONRA;
azonkívül üveg-ecelést;

OLTÁR-KÉPEK FESTÉSET:
arckép után olaj,
vagy aquarel festményt
(kivánatra modell után is)

WAGENBLATT FERENC

cim- és cimer festő,

BAJA. Alapítva 1898. Belváros.

4-3

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

7746. sz.

t. k. 1907.

Hirdetmény.

GYÖRGYPUSZTA (Nagybaracska község II. rész.) telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. § a) illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1908 évi március hó 15 napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében elmentmondással élni kívánnak, írásbeli elmentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1908. évi március hó 15-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után elmentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1908. évi március hó 15-ik napjáig** bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű masolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az ere-

detieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A bajai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság 1907. augusztus hó 15-én

Major Károly,

kir. járásbíró.

3 3

TAKÁCS féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFITINKTURA

használatát által éri el, ára: 90 fillér. Kik sömörbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben ára: K 1.20.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár

CINKOTA. (Budapest mellett.) 16-16

KÖZSÉGI
NYOMTATVÁNYOK
NAGY RAKTÁRA

NANAY LAJOS
KÖNYVNYOMDÁJA
BAJA, TÓTH KÁLDHÁN-TÉER.

KÉSZIT MINDENMÉJ
KÖNYVNYOMDAI
MUNKÁKAT

o JUTÁNYOS ÁRAK MELLETT, o
A LEGCSINOSABB KIVITELBEN.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Zenét kedvelők figyelmébe!

Kitűnő bizonyítvánnyal rendelkező cimbalom tanítónő órákat vállal ugy a házban, mint házon kívül. Elv a legszigorúbb s a legpontosabb tanítás. Ugy szintén elvállal zongorára is kezdőket, esetleg pár éves haladó tanulókat is. Bővebb felvilágosítást nyerhetni **Mészáros Lázár-utca 52. szám alatt.**

3-3

592. sz.

1907. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bácsalmási kir. járásbírósnak 1907. évi V./359. számú végzése következtében Dr. Csanscher Jakab ügyvéd által képviselt Katymári Takarékpénztár javára Gyenes Pál ellen 960 K. s jár. erejéig 1907. évi augusztus hó 22-én foganatosított biztosítási-kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3196 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: cséplőgép, buza stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bácsalmási kir. járásbírósnak 1907. évi V./359. számú végzése folytán 960 K. tőkekövetelés, ennek 1907. évi február hó 22-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 110 kor. 32 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Madarason alperes lakásán leendő megtartására 1907. évi szeptember hó 21-ik napjának délelőtt 8 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt B.-Almásán 1907. évi szept. hó 7. napján.

Pogany,

kir. bírósági végrehajtó.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrássy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Kronsteiner Károly Bécs 31. Hauptstrasse 120

Cs. és kir. osztr. szabadalma. — M. kir. magyar szabadalma.

OMLOKZATFESTÉKEK

„viharérés” mészdó, épületek mázolására 49 különféle minta klgrmonként 24 fill. feljebb. 1 kgr. elegendő 10 m. 2-szeri mázolásra.

MOSható MÁZOLÁSOK

mint zománcz festék száraz, Lapidonfesték pépes, 50 különféle minta, vizoldó, egy áthuzás elegendő, tartós és nem kopik.

Kimerítő ajánlattal és költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Főelárusító: WAGENBLATT ÉS HENERÁRI BAJA.

Uj nagy butorraktár!

ROSENFELD ÉS WEISZ MODERN BUTORRAKTÁRA

BAJÁN, Mészáros-féle ház, Erzsébet-királyné-uteza 2. sz.

Teljes lakásberendezések úgy egyszerű, mint
a legmodernebb kivitelben állandóan raktáron!

Kárpitos és diszitő munkák a legizlésebb
kivitelben saját műhelyünkben készülnek.

WEISZ JENŐ a „Magyar Műbutorgyár Részvény-Társaság“ volt kárpitos
művezetőjének személyes vezetése mellett.

Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

Uj nagy butorraktár!

özv. Spitzer Simonné és Társa tégla- és cementárúgyár BAJA.

Disznó váljuk
Itató váljuk
Jászólok
Kút fedlapok
Kút medenczék
Kémény fedlapok
Oszlop fedlapok
Kerítés fedlapok
Drótbetűtes csövek
Árnycsék tölcserék

Vizfelfogó medenczék
Kályha alátételek
Virágvázáok
Sirkövek
Sir kerítések
Sir fedlapok
Egyszerű cementlapok
Római mozaik cementlapok
Diszes és márvány cementlapok
Mettlaeh és fayence lapok

I. darabos mész
Beocsini Roman cement
Beocsini Portland »
Elszigetelő lemez
Stuccatur nád
Mindennemű tégla és
cserépárúk
Elvállaljuk: **terazzo**
és minden a szakmába
vágó **beton** munkákat.

Saját tőkái: 2.000.000 korona.

Betét állomány: 7.000.000 korona.

A SZEGEDI KERESKEDELMI- ÉS IPARBANK BAJAI FIÓKINTÉZETE

DRESCHER GYULA-FÉLE HÁZ.

DRESCHER GYULA-FÉLE HÁZ.

ELFOGAD:

lakarékbetéteket kedvező feltételek mellett.

A betétek kamatozása a betételt követő nappal kezdődik és a visszafizetést megelőző napon szűnik meg.

Hivatalos órák: d. e. fél 9-12-ig és d. u. 3-5-ig.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk,
mert csak a természetes
szénsavas ásványvíz erre a
legbiztosabb óvószer.

Minden külföldi fölül-
múl hazánk termé-
szetes szénsavas-
vizek királya:

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Kedvelt borvíz! Olcsóbb a szódavíznél! Mindenütt kapható!

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

a mohai **AGNES**-Forrás.

Milleniumi nagy éremmel
kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor- és
gyógyvíz, a gyomorégést